

75. Secundo respondeo ad Questionem: Christus D. loquebatur in presentia cum Scribis, ac Phariseis, qui erant Doctores, ac Magistri cum lectione Sacre scripturae, ideo quanto Christus ad eos mittit suos discipulos, eos sapientes, ac Scribas, id est DD. appellat, quia licet ipsi alii essent sine literis, tamen divina sapientia erant illustrati, ac illuminati, ut est manifestum, & in multis magnam, & altam sapientiam ostenderunt, ut ad comprobandum Christum Messiam, ex multis locis Scripturae probat Petrus Actor. 2. n. 15. Stephanus Actor. 7. à n. 2. Paulus Act. 7. à n. 17. Ergo Christus D. suos discipulos hic appellat Sapientes, & Scribas, hoc est, Doctores, tales eos divina gratia reformaverat.

76. In presentia ergo Christus D. suos discipulos dicit Sapientes, & Scribas, id est, Doctores, quia eos mittebat ad Scribas, & Phariseos, qui erant Doctores, Magistri, & ad predicandum, ac disputandum cum Sapientibus, Sapienter, & Doctores requiruntur. Ex Dei mandato venit Samuel ad arguendum Saul de precepto Domini violato contra Amalec, & districto sermone eum increpat: Quia abiecasti sermonem Domini, abiecasti te Deum. 1. Reg. 15. n. 23. Mititur Elias ad exprobandum iniquum factum Achab, de ablata vinea Naboth, ac ejus morte, & statim intorquet Patens Elias horribile, ac tremendum verbum: Occidisti insuper, & possidisti: 3. Reg. 21. n. 1. Mititur Nathan Propheta ad arguendum Davidem de morte Uriæ, ac de ejus uxore Bethsabea subblata, ingeniosam conexit parabolam de viro qui unicam tantum ovem, tanquam filiam habebat, 2. Reg. 12. n. 3. Cur non cum aliis regibus, sed tantum cum Davide artificiosa, & subtilis parabola componitur? ut notavit D. Basilus Seleucus, Oratione 17. ubi ait: Venit ad Davidem Nathan tu; & orationem texis argute: Alii, ut Saul, & Achab, etiam Reges, vacui erant ingenio, ac sapientia: At Davidem sapientissimum inter tres, & valde acutus, ac perspicax ingenio erat, & ad capiendum, ac trahendum cultissimum, ac sapientissimum regem, magna sapientia arguita, ac meditationis dexteris interponenda fuit, quæ maxime ad sapientes, capientes exoptatur, nam cum sapientibus valde sapienter agendum.

77. Ille de vulgari pl. be cæcus ad Christum D. clamabat: Jezu fili David, miserere mei. Luc. 18. n. 38. & cum Jesus cognovisset se à cæco acclamari filium David, circa hoc nullum verbum cum illo habuit. Alii vero se habuit Matth. 21. n. 43. Congregatis Pharisæis, interrogavit eos Jesus, dicens: quid vobis videtur de Christo, cujus filius est? dixerunt ei, David; ait illis, quomodo ergo David in spiritu vocat eum Dominum, dicens: Dixit Dominus Domino meo. Quibus verbis Christus D. altissimam, & sublimem questionem excitat, ostendens se habere aliam excellentiorem generationem quam à Davide, & tamen de hac altissima se nil tractat cum plebeo cæco, sed tantum cum Scribis, ac Phariseis legis Doctoribus, apud quos major, & altior erat sapientia, multoque excellentior Scripturae notitia, ac lectio, ut subtilitate questionis eos ut sapientes explicaretur, ac eos sibi acquireret.

78. Tertullianus lib. 4. contra Marcion. Qui olim à cæco vocatus fuerat filius David, quod tunc retinuit, non habens in presentia Scribas, nunc ultra eorum eis de industria presentia. Magna & alta sapientia arcana non exponit Jesus coram plebeo cæco, sed ad sapientem congregatam talia remittit, ac reservat, & ideo cum præ manibus haberet occasionem, subtilissima de sua generatione quæ in Scripturis erant, profert, ac exponit. Sic & Christus in presentia cum ad Phariseos, & Scribas mittit tuos Apolos, eos sapientes dicit, & vocat; quia cum sapientissimus altissima de Scriptura erant tractanda.

79. Et prima est D. Chryostomi in Imperfecto, Caietani, & aliorum; quia prævaricatio, ac nequitia Judæorum, maxime obstinata reputat, & noluit recipere Christum Jesum verum Messiam, ac filium Dei denunciatum, publicatum, ac manifestum in Scriptura, temporis circumstantia vita, ac miraculis; imò & ipsum Jesum caput, ac principem omnium justorum, ac Prophetarum, ejusque Apostolos; multa ignominia occiderunt, ac interfecerunt & ideo iniquitas Judæorum æquivalens est omni homicidio ac effuso sanguini iustorum à constitutione mundi; quia caput omnium iustorum interfecerunt, ac proinde de omni sanguine effuso dabunt penas: quod confirmatur ex Textu D. Luc. Ut inquiratur sanguis omnium Prophetarum à generatione ista. Inquirere sanguinem, requirere, vel querere, est de interfectore supplicium sumere. Gen. 42. n. 22. En sanguis justus, scilicet Joseph, exquiritur, & etiam 2. Reg. 4. n. 11. Quæram sanguinem ejus de manu vestra: & ita Judæi gravissimam inde penam reportarunt, tam spirituales, quam temporales; fidei, que Dei, ac ejus gratiam amiserunt, simulque suum Sacerdotium; Regnum, Republicam, libertatem, honorem, ac magna ex parte vitam; innumerabiles enim occisi sunt sub Tito Vespasiano.

80. Secundo D. Chryost. homil. 75. ait, quod venit super Judæos omnis sanguis effusus, quia graviora facta sunt eorum homicidia; nam videntes peccata, ac supplicia eorum in suis majoribus ob Prophetas interfectos; ab eorum iniquitate non desisterunt, sed adhuc majora crimina perpetrarunt. Gravior enim,

Tertullianus lib. 4. contra Marcion. Qui olim à cæco vocatus fuerat filius David, quod tunc retinuit, non habens in presentia Scribas, nunc ultra eorum eis de industria presentia. Magna & alta sapientia arcana non exponit Jesus coram plebeo cæco, sed ad sapientem congregatam talia remittit, ac reservat, & ideo cum præ manibus haberet occasionem, subtilissima de sua generatione quæ in Scripturis erant, profert, ac exponit. Sic & Christus in presentia cum ad Phariseos, & Scribas mittit tuos Apolos, eos sapientes dicit, & vocat; quia cum sapientissimus altissima de Scriptura erant tractanda.

QUESTIO X.

Quare Christus D. inclamat super Judæos, Ut veniat super vos omnis sanguis justus à constitutione mundi?

81. At Christus in presentia: Ut veniat super vos omnis sanguis justus, qui effusus est super terram, à sanguine justis Abel usque ad sanguinem Zacharie. &c. & D. Lucas cap. 11. n. 50. ut inquiratur sanguis omnium Prophetarum, qui effusus est à constitutione mundi. Quomodo ergo Judæi penas dabunt omnium homicidiorum, ac omnia effusi super terram sanguinis? & quamvis circa hanc difficultatem multæ rationes, ac solutiones circumferantur; tamen omnes ferè reducuntur ad duas, quas proposui tom. 4. cap. 47. q. 8.

82. Et prima est D. Chryostomi in Imperfecto, Caietani, & aliorum; quia prævaricatio, ac nequitia Judæorum, maxime obstinata reputat, & noluit recipere Christum Jesum verum Messiam, ac filium Dei denunciatum, publicatum, ac manifestum in Scriptura, temporis circumstantia vita, ac miraculis; imò & ipsum Jesum caput, ac principem omnium justorum, ac Prophetarum, ejusque Apostolos; multa ignominia occiderunt, ac interfecerunt & ideo iniquitas Judæorum æquivalens est omni homicidio ac effuso sanguini iustorum à constitutione mundi; quia caput omnium iustorum interfecerunt, ac proinde de omni sanguine effuso dabunt penas: quod confirmatur ex Textu D. Luc. Ut inquiratur sanguis omnium Prophetarum à generatione ista. Inquirere sanguinem, requirere, vel querere, est de interfectore supplicium sumere. Gen. 42. n. 22. En sanguis justus, scilicet Joseph, exquiritur, & etiam 2. Reg. 4. n. 11. Quæram sanguinem ejus de manu vestra: & ita Judæi gravissimam inde penam reportarunt, tam spirituales, quam temporales; fidei, que Dei, ac ejus gratiam amiserunt, simulque suum Sacerdotium; Regnum, Republicam, libertatem, honorem, ac magna ex parte vitam; innumerabiles enim occisi sunt sub Tito Vespasiano.

83. Secundo D. Chryost. homil. 75. ait, quod venit super Judæos omnis sanguis effusus, quia graviora facta sunt eorum homicidia; nam videntes peccata, ac supplicia eorum in suis majoribus ob Prophetas interfectos; ab eorum iniquitate non desisterunt, sed adhuc majora crimina perpetrarunt. Gravior enim,

84. & pejus est post exempla peccare, quam ante. Sic dicitur Gen. 4. n. 24. Septuplum ultio dabitur de Cain: de Lamech vero septuagies septies. In tantum duplicatur supplicium Lamech, quia post visum homicidium patris sui Cain positum, adhuc aliud homicidium perpetrare non rimuit. Ad illa verba. Exod. 20. n. 5. Deus zelotes visitans iniquitatem patrum in filios in tertiam, & quartam generationem; præclare ait D. Hieronymus in Catena Lyppomani: Non enim filii puniuntur in tertiam, & quartam generationem, quia delinquerunt patres eorum, cum patres potius, qui fuerunt peccatores, puniri debuerint; sed quia patrum exitum amulatores, & oderunt Deum hæc eductio malo, & impetate, in ramos quoque de radice creverunt.

85. Ob fraticidium maledictione percutit Dominus Cainum: Maledictus eris super terram. Gen. 4. n. 11. Non sic se habuit Dominus cum Adamo delincente; sed ait illi: Maledicta terra in opere tuo. Gen. 3. nu. 17. Ecce duo delinquentes; ecce Cainus maledictione puniatur, non vero Adamus; & modo non disputo, quodnam fuerit majus peccatum; cum ex variis rationibus gravitas peccati Adami possit comprobari. Tamen inde gravius puniatur Cain, ut qui agnoverat penam illatam Adamo ob suum peccatum. At vero Adamus in nullo hominum viderat penam peccati; inde ergo Cainus cum agnovisset tantum supplicium, ob unum peccatum, illatum in suis parentibus, tamen à peccato se non abstulit, sed in illud præcipitatur, inde rigida pena plectitur. Sic Rabbanus apud Glottam ait: Notandum, quod in peccato Adæ terra maledicitur; Cain vero maledicitur, quia sciens maledictionem prima prævaricationis, fraticidium addidit. Merito aggravatur pena in eum, qui post visum aliorum supplicium, adhuc peccata committere non timet.

86. Balthasar faciens magnum convivium, magno sacrilegio templi vasa, quæ asportaverat pater suus de Jerusalem, profanavit, bibens cum suis optimis in illis. Ecce in eadem hora apparet Divina sententia promulgata in eum: Divisum est Regnum tuum, & datum est Medis, & Persis. Daniel. 5. n. 28. simulque eadem nocte Balthasar interfectus est. Ibidem num. 30. & tamen Pater ejus Nabuchodonosor, major, & gravior sacrilegus extitit; nam multa crudelitate facta in regem Sedeciam, templum Dei destruxit, solo æquavit; illius æneas columnas confregit, & omnia vasa Templi, & cætera illius, quæ ad solos Sacerdotes spectabant, tulit secum in Babyloniam, 4. Reg. 25. n. 13. 14. & tamen Nabuchodonosor, nec vita privatus est, nec regnum amisit: & licet ab illo fuisset ejetus; tamen in illud rediit. Daniel. 4. nu. 33. Quomodo ergo à tot, ac tantis suppliciis eximitur Nabuchodonosor; quæ omnia convolant in Balthasarem, ipsaque comprehendunt. Eleganter Theodoretus ad locum Danielis 5. Allegatum, & sic ait: Quia Nabuchodonosor alterum impietatis penas luisse non conspexerat, idcirco dignus venia, iusto Dei iudicio existimatur; sed iste Balthasar summum Patris supplicium suspicatus, nihil inde percepit utilitatis. Jure itaque illi iustus juæ supplicium præscripsit, nullo Sylveira in Evang. Tom. V. l.

87. Balthasar faciens magnum convivium, magno sacrilegio templi vasa, quæ asportaverat pater suus de Jerusalem, profanavit, bibens cum suis optimis in illis. Ecce in eadem hora apparet Divina sententia promulgata in eum: Divisum est Regnum tuum, & datum est Medis, & Persis. Daniel. 5. n. 28. simulque eadem nocte Balthasar interfectus est. Ibidem num. 30. & tamen Pater ejus Nabuchodonosor, major, & gravior sacrilegus extitit; nam multa crudelitate facta in regem Sedeciam, templum Dei destruxit, solo æquavit; illius æneas columnas confregit, & omnia vasa Templi, & cætera illius, quæ ad solos Sacerdotes spectabant, tulit secum in Babyloniam, 4. Reg. 25. n. 13. 14. & tamen Nabuchodonosor, nec vita privatus est, nec regnum amisit: & licet ab illo fuisset ejetus; tamen in illud rediit. Daniel. 4. nu. 33. Quomodo ergo à tot, ac tantis suppliciis eximitur Nabuchodonosor; quæ omnia convolant in Balthasarem, ipsaque comprehendunt. Eleganter Theodoretus ad locum Danielis 5. Allegatum, & sic ait: Quia Nabuchodonosor alterum impietatis penas luisse non conspexerat, idcirco dignus venia, iusto Dei iudicio existimatur; sed iste Balthasar summum Patris supplicium suspicatus, nihil inde percepit utilitatis. Jure itaque illi iustus juæ supplicium præscripsit, nullo Sylveira in Evang. Tom. V. l.

88. laque venia dignum censuit. Nabuchodonosor, est maxime sacrilegus extitit in templum; & illius vasa, est inde ab hominibus ejetus, & cum feris habitans; tamen nec vita, nec regno spoliatur, quia ob tale sacrilegium pena nullum multatum viderat: At Balthasar, qui tale parentis flagellum viderat, & tamen nequivit à simili delicto sibi cavere; inde merito in eo aggravatur pena, imò & duplicatur, & vita, & regno privatur.

89. Ad calcem hujus questionis, quod Deus dicitur Exod. 20. n. 5. punire iniquitatem patrum in filios in tertiam, & quartam generationem, quia ipsi filii, vel viderunt iniquitatem suorum Patrum, vel de proximo agnoverunt, ut docent D. Chryostom. homil. 29. in Genesim, D. Gregorius in illud Job. 21. n. 19. Deus servabit filios illius dolorem patris.

90. Servabit: Deus scpe punit iniquitatem patrum in filios, qui non sunt imitatores suorum parentum, ut patet in puero Davids, qui mortuus est ob peccatum parentis, 2. Reg. 12. n. 8. sic & filii, & filia Achab, pro peccato patris mortui sunt: Tollerisque Josue Achab, filios quoque, & filias ejus duxerunt ad vallem Achor, &c. Josue. 7. numer. 24. & lapidaverunt eos. Et tamen filii Achab non sunt imitati patrem suum. Respondeo, quod Deus ratione exempli ac medicinae punit iniquitatem patrum in filios, ut alii patres deterrantur à peccatis suis, ne eorum iniquitas apprehendat filios, quos ipsi tanquam animam diligunt, ut docet D. Thomas 1. 2. quest. 87. artic. 8. Si loquamur de pena, inquit, pro peccato inflata, in quantum habet rationem pena, sic solum unusquisque pro peccato suo puniatur, quia altus peccati aliqui personale est. Si autem loquamur de pena, quæ habet rationem medicinae, contingit quod unus puniatur pro alio. Hoc autem intelligitur de pena corporali, ac temporali; minime vero de pena æterna, ac spirituali; De hac ait Paulus: Unusquisque referet prout gessit in corpore suo.

QUESTIO XI.

Quare tam diversimode loquitur Christus dum suos discipulos mittit in Jerusalem, ac dum de pena illius est sermo?

91. At Christus D. in presentia: Ecce ego mitto ad vos Prophetas, Sapientes, & Scribas; ex illis occideis, & crucifigis, ut veniat super vos omnis sanguis justus &c. Ecce cum de missione suorum Apostolorum est sermo, ipse se illius authorem declarat. Ecce ego mitto: erat enim ad bonum, ac salutem spirituales Jerusalem; at dum de pena incidit sermo, veniet super vos: sine dubio à suismet peccatis, ac delictis, sicut etiam infra, n. 37. ait: Volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina, &c. statim subdit: Relinquetur domus vestra desertum. Congregare, & adunare in unum, quod erat ad bonum ac salutem, ab ipso producit: voluit congregare. At quod ipsa civitas relicta esset

effert deserta ad perditionem, ac desolationem, à suamet nequitia progreditur; quod est bonum, à Deo omnium bonorum au hore pro-

- 86. Ait Regius Vates: Benedixisti Domine terram tuam: Psalm. 84. nom. 1. & tamen legitimus, quod propter peccatum Adami, ait ei Deus: Maledicta terra in opere tuo. Genes. 3. n. 16. Si terra habuit benedictionem à Deo, unde contraxit maledictionem, non à Deo, sed à peccato Adami. In opere tuo. D. Hieronymus in questionibus Hebraicis in Genesim, ait: Opera hic non ruris colendi, ut plerique putant, sed peccata significant, ut in Hebraeo habetur, & Aquila non discordat, dicens: Maledicta humus propter te. Rupertus lib. 3. in Genes. ait: Maledicta terra in opere tuo, id est propter opus, quod est peccatum tuum. A Deo venit benedictio, à peccato vetò maledictio, quæ omnia mala secum involvit.
87. Mittitur Daniel in lacum Leonum, & Dei virtute liberatur, ut ipse clamat ad Regem: Deus meus misit Angelum suum, & conclusit ora Leonum, & non nocuerunt mihi: Daniel. 6. n. 22. At verò viri illi, qui accusaverunt Danielem, jubente Rege, missi sunt ipsi cum suis uxoribus, & filiis, & subdit Textus ibidem nu. 24. Non pervenerunt usque ad pavimentum lacu, donec arripere eos Leones, & omnia ossa eorum comminuerunt. Tigurina legit: Leones invaserunt antequam solum, & lacum attingissent: Unde tanta ferocitas, ac velocitas in bestiabus feris, ut miseri ne lacum pedibus attingerent? sine dubio nec venit à fame, nec à rabida eorum natura, sed à sceleratorum nequitia, quæ omni impetu, ac vehementia ferarum provocabat, ac trahebat ad mortem, ac supplicium. Josephus lib. 10. Antiquit. cap. 12. ait: Eos sine mora dilaniarunt. Acuit ferarum rabiem, non vexatio famis, sed objectorum malitia: Inter Leones Daniel à Deo ob suam justitiam liberatur; accusatores verò, sua nequitia provocante, vehementissime devorantur, ac deglutiuntur.
88. Satis nota, & vulgaris est historia Naamani Syri, qui cum ex mandato Elisæi, ejusque dictis credidisset, se lavans in Jordane per septem vices, à lepra sanatus est, & restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, & mandatus est: 4. Reg. n. 14. & cum omnia dona oblata rejecisset Propheta, Giezi avaritia captus, egressus in itinere, vestes à Syro postulat: cumque dona accepisset, reversus stetit coram Elisæo, qui dixit ei: Lepra Naaman adhaereat tibi, & semini tuo: ibidem n. 27. Quis uni dedit tantam sanitatem, alteri tam durum, ac execrabilem morbum? fides, quæ Syrus credidit dictis Prophetæ, germinavit sanitatem; avaritia, qua Giezi

postulat non concessa, parturivit foetidam lepræ infirmitatem. D. Chrysostom. homilia de Naaman, ait: Curatur Naaman, & lepra Giezi profundatur servus: Syro fides auulit gloriam, & seruo perfidia intulit panam. Ille de Syria veniens, quod desideravit, accepit. Hic de propheta exiens domo, plagam sibi de perfidia acquisivit. Expende: Syro fides auulit gloriam, & seruo perfidia intulit panam.

QUÆSTIO XII.

Quare insigniter Abel hic à Christo D. dicitur, ac nuncupatur Justus inter ceteros.

A It Christus D. in præsent. vers. 35. Ut veniat super vos omnis sanguis justus, qui effusus est... à sanguine Abel usque ad sanguinem Zacharia filii Barachie, quem occidistis inter Templum, & Altare. Circa quod commune debium emergit.

Hanc difficultatem, quam excitavit, & tractat Magnus Augustinus, proposui tom. 4. cap. 47. q. 7. & ratio dubitandi est manifesta, quia Zacharias etiam erat justus, ut ibi dixi; & tamen nomen justii peculiariter meruit Abel, quia primus extitit, qui absque aliquo viso exemplo, quod est rarissimum, ex integro virtutem servavit; & primi in aliquo genere merito ceteris præferuntur. Secundo nunc addo. Merito peculiariter nomine justii insignitur Abel, quia cum esset filius Adami peccatoris, vestigia Patris non est secutus, sed metas virtutis servavit; solent enim Parentum mores esse illicites ad filios capiendos. Joramus Rex mortem meditatur Sancto Helisæo, quod ipse præsentens ait suis familiaribus: Claudite ostium. Nunquid scitis, quod miserum filium homicidæ, ut præcidiatur caput meum, 4. Reg. c. 6. n. 32. non ait Helisæus, inmentat Joram, inmentat Rex; sed filius homicidæ. Erat nempe Achabus pater Jorami, qui interfecerat justum Nabothum; & filius parentis mores secutus, consequens erat, ut Justum, & sanctum Prophetam interficere cogitaret. Caietanus: Vates ipse nominat filium homicidæ, quia in hac actione imitatus est patrem homicidam.

Tertio: Valde insigniter Abel dicitur justus, & non Zacharias; sive sit iste Zacharias Joannis Baptistæ pater, sive ultimus ex duodecim Prophetis minoribus, sive Jojadas Sacerdos, de quo tractavi citato cap. 47. quæst. 8. Nam isti justii inventi sunt jam in ultima ætate, ac lenecture. At Abel in ipso juventutis flore palmam Martyrii cum Virginitatis decore, ac innocentie puritate primus in se consecravit: licet enim virius in proventa ætate sit laudabilis; tamen Abel in ipso juventutis vigore, & velut in ipsa immatura ætate maturitatem justitiæ integerrime servavit; inde merito antonomastice justus appellatur, utpote non communi, ac vulgari justitia, sed rarissima, ac valde singulari fulgens.

Maxime Divinus Sponsus celebrat suæ dilectæ

Cantic. 2. lectæ Sponsæ Ecclesiæ Vincas: Cantic. 2. n. 13. Vinee florentes dederunt odorem suum. Cur potius laudat odorem provenientem à floribus, & non potius à fructibus, qui maximè saporiferi, ac utiles sunt? Flos significat adolescentiam, sicut fructus ætatem proventam, & odor proveniens ab ipsa pueritia, ac juventute, maximè gratus, ac præjucundus Deo; & inde valde terribilis, ac formidabilis diabolo. D. Bernardus serm. 60. in Cantic. Aium florentibus vineis omne venenatum reptile cedere loco; nec ullatenus novorum ferre odorem florum. Et cum ipse odor ex flore virtutum sit gratissimus Deo, valde exitialis est diabolo, & à quo sibi multum damnus timet, contra eum machinatur omnes fraudulentas tentationum vulpes. Unde ipse Divinus Agricola ait, Cant. 2. n. 15. Capite nobis vulpes parvulas, quæ demoluntur vineas; nam vinea nostra floruit. Non ait, quia vinea nostra produxit fructum, sed dedit odorem: quia cum diabolus multum damnus sibi timeat à juvenili flore virtutum, inde in eum terrendi omnia suæ nequitie vasa, ac instrumenta; nam diabolus per vulpes significatur.

Virtus in juventute gratissima Deo, diabolus exitialis. D. Bernardus.

Cantic. 2. Quare: Insigniter Abel inter alios Sanctus dicitur, ac nominator, quia inter homines primus extitit, qui se gratum pro tot beneficiis acceptis suo Creatori exhibuit: quod Adamus non præstitit, ipse solvit, & primus omnium sacrificium obtulit Deo, de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum. Genes. 4. n. 4. Quod ad singularem ejus animi gratificationem refert D. Valerius, homil. 18. in Psalm. 55. & qui tanta gratitudine primus fulget, merito inter ceteros primus justus dicitur, & antonomastice inter omnes præ extimo decore, Justus nuncupatur. Quatuor sunt quibus elementa, Ignis, Aër, Aqua, & Terra. In primo rerum molimine de Igne, & Aëre nulla fit mentio, ut notat Rupertus lib. 1. in Genes. cap. 8. maximè tamen de Terra, & Aqua; tamen terra primas tenet. In principio creavit Deus Cælum, & Terram. Genes. 1. n. 1. & cur terra tantum nobilitatur, ut exprimat, & in primo loco ponatur. Ipsa gratitudinis est symbolum. Unde præclare ait D. Ambrosius lib. 1. Officior. cap. 31. Imitanda nobis est natura terræ, quæ susceptum semen multiplicatori solet numero reddere, quam acceperit. Et lib. 6. Examer. cap. 8. Fœneratum terra restituit, quod acceperit, & usurarum cumulo multiplicatum. Et qui tanta gratitudine fulget, merito inter ceteros extollitur, & maxime nobilitatur, ac primum locum tenet.

Gen. 4. D. Valerius. D. Ambr.

Gratus maxime ceteris, ac sublimandus.

D. Ambr.

D. Ambr.

Origenes.

mam ait: Ab impiis etiam memoria Dei interefficitur, quando à lascivis in templo corruptitur. Cum lascivia in mentem intrat, inde consequens fit, ut ab ipsa Dei memoria eliminetur: supercecidit ignis, & non viderunt Solem. Plal. 57. Plalm. 97. Ubi lascivia intrat, ibi Dei memoria abest. lux Solis à lumine non suffocatur, imò potius ignis ad intuitum Solis suam lucem maximè explicat, ac manifestat, esto hoc sit in lumine materiali; tamen ignis luxuriæ, ubi accenditur in mentem, totaliter Dei memoriam expellit, ut ipse Deus nec cogitetur, sed in oblivione habeatur.

De Sacerdote Herodiade, caput Joannis postulante, scribit D. Marcus cap. 7. n. 22. Cumque intrasset filia ejus Herodiadis, & saltasset, & placuisset Herodi. Ubi duo maximè sunt notanda, & primò de femina, non tantum scribit Evangelista, quod intrans tripudiasset, vel corporis gestus fecisset, sed quod saltasset. Qui saltat, aliquid pedibus conculcat, & quid conculcat Sacrum Joannis caput, quod ad necem postulat. Secundo dicitur, quod placuisset Herodi. Ubi impudica femina placet, ibi leminarium prævaricationis justitiæ, & inde prodit, & gignitur, ut sacra pessulentur, ac pro nihilo habeantur. D. Fulgentius in serm. de Decollatione Baptistæ, ait: Ludens, cæci delectari puella ad hoc solem, ut possit occidere Prophetam, nescio quid habet muliebri semper nomen cum sanctis, scilicet adversum. Valde enim venerea voluptas sanctitati adversa est, illiusque contemptrix.

Zacharias occisus intra Templum.

A It Christus: Quem occidistis intra Templum, & Altare: maximè dolet Christus hominem occisum in sacris, sacraque profanata esse. Hinc Jojada Pontifex jubet occidere veneficam Athaliam ob turpissima crimina; tamen disponit, Educite eam extra sebra Templi: 4. Reg. 11. n. 15. ne templum violenter veneficam occiderent, ut ait Josephus lib. 9. Antiqu. cap. 7. Hinc cum populus Hebræus vehementer tumultu commoveretur contra Moysen, & Aaron, ut illius furorem declinarent, ait Text. Numer. 16. n. 43. Moyses, & Aaron fugerunt in tabernaculum fœderis. Et quamvis furor populi sit tanquam indomita bestia, ut ait Livius Decad. 9. tamen ad illud se recipiunt fratres quia ut Author est Abulensis ad cap. 14. q. 46. Ut saltem propter loci sanctitatem populus nocere non audeat.

Maximè irascitur Deus, quod divina profanentur, & de illius puritate, ac mundicie nulla sit cura. Satis nota est historia de Arca Dei, quomodo fuit captiva apud Philisthæos, de quibus triumphans eurtu vecta veniebat ad populum suum Israël. Sic dicitur 1. Reg. 6. n. 19. Arca erat usque in die illa in agro Josue Bethsamitis. Percussit autem de viris Bethsamitis, quod vidissent arcam Domini, & percussit de populo septuaginta viros, & quinquaginta millia plebis. Veniebat Arca ex inimicorum terra ad suos populares Israëlitas, & ut eis ap proximavit, ex principibus septuaginta viros occidit, de popularibus, ac vulgaribus hominibus quinquaginta millia. Et cur Arca tam magnatibus, quam plebeis, tam exitialis

QUÆSTIO XIII.

Quare tam peculiariter Christus commemorat Zachariam occisum inter Templum & Altare?

Quis sit iste Zacharias, jam explicavi to. 4. c. 47. n. 8. notanter ait Christus D. quod sit occisus inter Templum, & Altare; & à quibus occisus sit, non exprimitur, cum Zacharias interpretetur, Dei memoria. Sine dubio à lascivis, ac inhonestis. Origenes apud D. Thoma Sy. veira in Evang. Tom. VI.

95

Lascivia feminarum corruptum tempus justitiæ.

90

D. Fulgentius

96

Cavendū ne cades fiant in templis: 2. Reg. 11. Josephus, Num. 16.

Livius.

Abulensis.

97

1. Reg. 6. Maxime irascitur cum divina profanatur: non curat.